

Súd: Najvyšší správny súd Slovenskej republiky
Spisová značka: 1Svk/2/2022
Identifikačné číslo spisu: 1019200428
Dátum vydania rozhodnutia: 23. júna 2023
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hatalová
Funkcia: predsedníčka senátu
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2023:1019200428.3

ROZSUDOK

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky, ako kasačný súd, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Hatalovej, PhD., LL.M. a členov senátu JUDr. Mariána Fečíka a JUDr. Kataríny Cangárovej, PhD., LL.M. (sudca spravodajca) v právnej veci žalobcu: D.. F.. V. G., bytom A. XX/X, XXX XX K., proti žalovanému (sťažovateľovi): Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Račianska 71, 813 11 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného Č.: 28386/2015/15/RK zo dňa 26.10.2015, v konaní o kasačnej sťažnosti žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S/65/2019-583 zo dňa 21.09.2021, takto

r o z h o d o l :

- I. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a.
- II. Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov kasačného konania.

O d ô v o d n e n i e

I. Pribeh a výsledky administratívneho konania

1. Žalovaný podaním zo dňa 19.02.2014, doručeným dňa 25.02.2014, vyzval žalobcu (znalca zapísaného v zozname znalcov, tlmočníkov a prekladateľov pod ev. č. 910465) na predloženie denníka, ktorý obsahuje záznamy o úkonoch vykonaných v kalendárnych rokoch 2006 až 2013 (ďalej aj „znalecký denník“). Na splnenie tejto povinnosti žalovaný stanovil lehotu 10 dní. Lehota na predloženie znaleckého denníka skončila dňa 05.03.2014. Žalobca si uloženú povinnosť nesplnil, v dôsledku čoho žalovaný začal konanie vo veci a dňa 15.08.2014 rozhodnutím Č. 34120/2014/15 uznal žalobcu vinným, že na výzvu zo dňa 19.02.2014 nepredložil správne orgánu v období od 06.03.2014 do 14.08.2014 znalecký denník, ktorý obsahuje záznamy o úkonoch vykonaných v

kalendárnych rokoch 2006 až 2013, čím porušil povinnosť uloženú v § 29 ods. 2 zákona č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu vydania rozhodnutia (ďalej aj „ZakZTP“ alebo „zákon č. 382/2004 Z. z.“) v spojení s § 23 ods. 1 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 490/2004 Z. z., ktorou sa vykonáva ZakZTP, čím spáchal trváci správny delikt podľa § 27 ods. 1 písm. b/ ZakZTP a podľa § 27 ods. 3 písm. d/ ZakZTP mu žalovaný uložil sankciu - vyčiarknutie zo zoznamu. Na rozklad žalobcu minister žalovaného ako druhostupňový správny orgán rozhodnutím Č. 34120/2014/15/RK zo dňa 05.11.2014 zmenil druh prvostupňovým orgánom uloženej sankcie na peňažnú pokutu vo výške 1.000,- eur a zákaz výkonu znaleckej činnosti na obdobie 10 mesiacov a vo zvyšnej časti prvostupňové rozhodnutie potvrdil. V preskúmovacom konaní vedenom na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 1S/5/2015 bola žaloba o preskúmanie oboch rozhodnutí zamietnutá a na odvolanie žalobcu Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „Najvyšší súd SR“) odvolaním napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil.

2. Nakoľko žalobca ani k 23.02.2015 znalecký denník nepredložil (od 15.08.2014 do 23.02.2015), žalovaný opätovne začal konanie o správnom delikte dňa 04.03.2015. Začatie konania žalobcovi oznámil doručením Oznámenia o začatí správneho konania zo dňa 23.02.2015, v ktorom stanovil žalobcovi lehotu 10 dní na vyjadrenie sa. Dňa 18.03.2015 bolo žalovanému doručené podanie žalobcu, v ktorom navrhol prerušiť konanie o správnom delikte začatom z podnetu správneho orgánu s odôvodnením, že lehota 10 dní nie je dostatočná pre vyjadrenie sa k začatiu správneho konania (ďalej aj „žiadosť o prerušenie konania“). Žalovaný rozhodnutím č. 28386/2015/15 zo dňa 19.05.2015 neprerušil prebiehajúce správne konanie s tým, že dôvody uvedené žalobcom vyhodnotil ako neopodstatnené. Zároveň skonštatoval, že žalobca sa k právnym a skutkovým zisteniam správneho orgánu uvedeným v Oznámení o začatí správneho konania zo dňa 23.02.2015 nevyjadril. Ani k podaniu zo dňa 29.06.2015 označenom ako „rozšírenie obvinenia zo spáchania správneho deliktu“ sa žalobca nevyjadril.

3. V rozšírenom správnom konaní po vykonanom dokazovaní žalovaný vydal dňa 29.07.2015 rozhodnutie Č. 28 386/2015/15 (ďalej aj „prvostupňové rozhodnutie správneho orgánu“), ktorým žalobcu uznal vinným, že:

1. na výzvu žalovaného zo dňa 19.02.2014, doručenú dňa 25.02.2014, nepredložil správny orgán v období od 15.08.2014 do 28.07.2015 denník, ktorý obsahuje záznamy o úkonoch vykonaných v kalendárnych rokoch 2006 až 2013;

2. pri vykonávaní znaleckého posudku zo dňa 29.10.2013, č. 14/2013 (ďalej aj „preskúmaný úkon“)
a) nepriložil k písomnému vyhotoveniu preskúmaného úkonu listinu preukazujúcu tvrdenie ohľadom rozlohy posudzovaného ovocného sadu (340 ha),

b) vykonal ohliadku ovocného sadu len spoza plota, čo má za následok to, že v písomnom vyhotovení preskúmaného úkonu nie sú náležite odôvodnené tvrdenia ohľadom počtu a druhov ovocných drevín (968 tis.), výskytu chorôb, poškodeniach ovocných stromov a kríkov, výpadkoch jedincov, zanedbávania ošetrovania porastov a chemickej ochrany pred škodcami a zaburinením, a teda náležite odôvodnené nie je ani samotné stanovenie všeobecnej hodnoty ovocného sadu,

c) pri stanovení všeobecnej hodnoty nezohľadnil vyhlášku č. 605/2008 Z. z. a vyhlášku č. 254/2010 Z. z.,
teda porušil

v bode 1. - povinnosť uloženú § 29 ods. 2 ZakZTP v spojení s § 23 ods. 1 vyhlášky MS SR č. 490/2004 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 382/2004 Z. z.,

v bode 2. a) - povinnosť priložiť prílohy potrebné na zabezpečenie preskúmateľnosti znaleckého posudku podľa § 17 ods. 3 písm. e/ ZakZTP,

v bode 2. b) - povinnosť riadneho vykonávania činnosti, tak aby celková skladba znaleckého posudku umožnila preskúmať jeho obsah podľa § 16 ods. 2 písm. b/ v spojení s § 17 ods. 6 ZakZTP,

v bode 2. c) - povinnosť pri vypracúvaní znaleckých posudkov postupovať podľa všeobecne záväzných právnych predpisov podľa § 16 ods. 8 ZakZTP v spojení s prílohou č. 15 vyhlášky č. 492/2004 Z. z.,

čím spáchal

v bode 1. - trváci správny delikt podľa § 27 ods. 1 písm. b/ ZakZTP,

v bode 2. a), 2. b), 2. c) - správny delikt podľa § 27 ods. 1 písm. b/ ZakZTP, za čo mu uložil podľa § 27 ods. 3 písm. d/ ZakZTP úhrnnú sankciu - vyčiarknutie zo zoznamu znalcov, tlmočníkov a prekladateľov.

4. Proti prvostupňovému rozhodnutiu správneho orgánu podal žalobca rozklad a následne i doplnenie rozkladu. Minister žalovaného na návrh osobitnej komisie rozhodnutím Č. 28386/2015/15/RK zo dňa 26.10.2015 (ďalej aj „rozhodnutie žalovaného“ alebo „preskúmané rozhodnutie“) (i) návrh žalobcu na prerušenie druhostupňového správneho konania podľa § 29 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej aj „Správny poriadok“ alebo „SP“) zamietol, (ii) rozklad žalobcu podľa § 61 ods. 2 a 3 v spojení s § 59 ods. 2 Správneho poriadku zamietol a prvostupňové rozhodnutie správneho orgánu potvrdil.

5. V odôvodnení preskúmaného rozhodnutia sa žalovaný stotožnil so skutkovým stavom zisteným v prvostupňovom správnom konaní ako aj so závermi prvostupňového správneho orgánu o naplnení jednotlivých obligatórnych znakov skutkovej podstaty iného správneho deliktu. K námietke prekážky res iudicata žalovaný uviedol, že žalobca už síce bol skôr právoplatne sankcionovaný, avšak bolo to za protiprávne konanie v inom období, spočívajúce v nepredložení denníkov, ktoré obsahujú záznamy o úkonoch vykonaných v kalendárnych rokoch 2006 až 2013, a to v období od 06.03.2014 do 14.08.2014. Žalovaný uviedol, že je potrebné zo strany žalobcu zdokumentovať pomery predmetu, vo vzťahu ku ktorému sa vykonáva ohodnotenie, spôsobom, ktorý bude preskúmateľný. Žalovaný tiež poukázal na stanovisko znaleckého ústavu ohľadne stanovenia hodnoty stromov, ktoré je rozhodujúce pri konfrontácii záverov dvoch alebo viacerých posudkov. Pokiaľ išlo o námietku zaujatosti voči pracovníkom žalovaného, žalovaný uviedol, že táto bola podaná až po vydaní prvostupňového rozhodnutia, a preto nie je potrebné o nej rozhodnúť samostatným rozhodnutím, nakoľko by to nemalo žiaden praktický význam, ale tieto námietky žalovaný preskúmal ako rozkladové námietky a dospel k záveru, že neexistoval dôvod na vylúčenie zamestnancov žalovaného podieľajúcich sa na rozhodovaní v prejednávanej veci. Žalovaný preskúmaným rozhodnutím zároveň zamietol návrh žalobcu na prerušenie druhostupňového správneho konania a to s odôvodnením, že prebiehajúci súdny prieskum skôr vydaného právoplatného rozhodnutia (ktorým bola žalobcovi uložená peňažná pokuta a pozastavený výkon činnosti znalca) nemá žiaden význam pre prejednanú vec a nemení nič na skutočnosti, že naďalej pretrváva protiprávny stav spočívajúci v nepredložení znaleckých denníkov za požadované obdobie. Taktiež uviedol, že aktuálne prejednávaná vec sa od skoršieho právoplatne skončeného správneho konania odlišuje aj predmetom konania, ktorým nie je len protiprávne konanie spočívajúce v nepredložení znaleckých denníkov, ale aj prejednanie administratívnej zodpovednosti v súvislosti s preskúmaným úkonom.

II.

Konanie pred krajským súdom a Najvyšším súdom SR

6. Proti preskúmanému rozhodnutiu podal žalobca v zákonnej lehote správnu žalobu, ktorou sa domáhal preskúmania zákonnosti a zrušenia rozhodnutia žalovaného ako i prvostupňového rozhodnutia správneho orgánu, a vrátenia veci prvostupňovému orgánu na ďalšie konanie.

7. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“ alebo „správny súd“) rozsudkom č. k. 5S/1/2016-184 zo dňa 04.07.2017 (ďalej aj „v poradí prvý rozsudok krajského súdu“) žalobu žalobcu podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „SSP“) zamietol.

8. V poradí prvom rozsudku krajský súd:

- dospel k záveru, že rozhodnutím žalovaného nedošlo k porušeniu zákona a žalobca neuviedol v žalobe žiadne relevantné dôvody, na základe ktorých by bolo možné žalobe vyhovieť. Krajský súd argumentoval tým, že žalobca si na výzvu prvostupňového orgánu nesplnil svoju povinnosť predložiť denníky, pričom túto povinnosť si nesplnil ani do rozhodnutia prvostupňového orgánu. Zákon č. 382/2004 Z. z. neustanovuje žiadnu lehotu, počas ktorej by oba orgány verejnej správy boli povinné, či oprávnené žiadať od účastníka konania predloženie znaleckých denníkov. Povinnosť predkladať

znalecké denníky znalcovi vyplýva z § 27 v spojení s § 29 zákona č. 382/2004 Z. z. a nie je nijako časovo ohraničená, rovnako ako časovo nie je ohraničené oprávnenie žalovaného na vyžiadanie si týchto denníkov, na ktoré ho zmocňuje § 29 zákona č. 382/2004 Z. z. Povinnosť viesť o svojich úkonoch denník vyplýva znalcovi z § 14 ods. 1 zákona č. 382/2004 Z. z. Znalec je pritom povinný poskytnúť ministerstvu pri výkone dohľadu svoju súčinnosť a na jeho požiadanie tento denník predložiť;

- sa nestotožnil s námietkou res iudicata vznesenou žalobcom, čo odôvodnil tým, že žalobca nepredložil prvostupňovému orgánu v období od 15.08.2014 do 28.07.2015 denníky, ktoré obsahujú záznamy o úkonoch vykonaných v kalendárnych rokoch 2006 až 2013;

- sa stotožnil so zisteniami oboch orgánov verejnej správy, že pri vykonávaní znaleckého posudku č. 14/2013 zo dňa 29.10.2013 žalobca postupoval tak, ako to uviedol prvostupňový orgán v bode 2. a), 2. b), 2. c) výroku rozhodnutia. Oba orgány verejnej správy vykonali dokazovanie a zabezpečili dostatočné dôkazy, ktorými bolo konanie žalobcu preukázané a riadne odôvodnené;

- sa stotožnil so skutkovým stavom veci tak, ako bol uvedený v rozhodnutiach správnych orgánov prvého a druhého stupňa, pričom dospel k záveru, že žalobca spáchal iný správny delikt podľa § 27 ods. 1 písm. b) zákona č. 382/2004 Z. z.;

- skonštatoval, že dospel k právnomu záveru totožnému so záverom žalovaného, že preskúmaným rozhodnutím nedošlo k porušeniu zákona.

9. Proti v poradí prvému rozsudku krajského súdu podal žalobca v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť.

10. Najvyšší súd SR rozsudkom sp. zn. 10Asan/8/2018 zo dňa 28.02.2019 (ďalej aj „zrušujúci rozsudok“) v poradí prvý rozsudok krajského súdu podľa § 462 ods. 1 SSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

11. Najvyšší súd SR v zrušujúcom rozsudku:

- skonštatoval, že (i) odôvodnenie v poradí prvého rozsudku krajského súdu nemožno považovať za presvedčivé a splňajúce požiadavky uvedené v ustanovení § 139 ods. 2 SSP, (ii) krajský súd svojím postupom porušil právo žalobcu na spravodlivý proces, ktoré vychádza z čl. 46 ods. 1 a ods. 2 Ústavy SR;

- uviedol, že mu nebolo zrejmé, na základe akých skutkových okolností a dôkazov dospel krajský súd k svojmu záveru, a akým spôsobom na skutkový stav aplikoval relevantné ustanovenia právnych predpisov. Odôvodnenie rozsudku, keď sa súd len stotožní s postupom a rozhodnutím žalovaného správneho orgánu, bez toho, aby svoj záver podporil jasnou právnou a logickou argumentáciou, nemožno považovať za presvedčivé a zákonné. Najdôležitejšou časťou odôvodnenia rozsudku je právny názor konajúceho súdu, ktorý odôvodňuje výrok a umožňuje každému pochopiť, prečo konajúci súd vo veci rozhodol tak, ako rozhodol. Výroku v poradí prvého rozsudku krajského súdu nekorešpondovalo relevantné odôvodnenie;

- ďalej krajskému súdu vytkol, že v odôvodnení v poradí prvého rozsudku absentovala samotná logická úvaha krajského súdu, z ktorej by bolo zrejmé, ako krajský súd vzájomne vyhodnotil tie-ktoré skutkové zistenia a príslušnú právnu úpravu a z akého dôvodu vyvodil závery, ku ktorým dospel, vysporiadajúc sa pritom s konkrétnymi vecnými námietkami žalobcu. Krajský súd síce v rozsudku citoval normatívne ustanovenia právnych predpisov, avšak následne už z odôvodnenia nevyplýva, na aký konkrétny skutkový stav ich aplikoval, resp. ako citované právne normy podporujú či odôvodňujú závery o tom, že žalobca spáchal iný správny delikt. Krajský súd sa v odôvodnení rozsudku vecnejšie venoval len porušeniu povinnosti sťažovateľa predložiť znalecké denníky a aj to sa nie úplne zrozumiteľne vysporiadal so žalobnými námietkami, keď k námietke res iudicata len poukázal na obdobie, v ktorom si sťažovateľ nesplnil svoju povinnosť (tak ako bolo uvádzané vo výroku prvostupňového rozhodnutia žalovaného) bez toho, aby zrozumiteľne vysvetlil, prečo prekážka res iudicata vo veci nenastala;

- vo vzťahu k ostatným porušeniam právnych predpisov, za ktoré bol sťažovateľ správnym orgánom sankcionovaný, krajskému súdu vytkol, že v odôvodnení v poradí prvého rozsudku neuviedol žiadnu konkrétnu argumentáciu a nereagoval relevantne na žalobné námietky;

- v ďalšom konaní krajskému súdu uložil vec opätovne prejednať v medziach podanej správnej žaloby a následne rozhodnúť s tým, že bude povinný svoje rozhodnutie náležite a presvedčivo odôvodniť.

12. Po zrušení a vrátení veci Najvyšším súdom SR krajský súd vec opätovne prejednal a rozhodol rozsudkom č. k. 5S/65/2019-583 zo dňa 21.09.2021 (ďalej aj „v poradí druhý rozsudok krajského súdu“ alebo „napadnutý rozsudok“), ktorým podľa § 191 ods. 1 písm. d) a g) SSP v spojení s § 191 ods. 3 písm. a) a § 191 ods. 6 SSP rozhodnutie žalovaného v spojení s prvostupňovým rozhodnutím správneho orgánu zrušil a vec vrátil orgánu verejnej správy prvého stupňa na ďalšie konanie.

13. V odôvodnení v poradí druhého rozsudku krajský súd:

- ako dôvod zrušenia napadnutých rozhodnutí uviedol vady v konaní pred orgánmi verejnej správy, ktoré zakladajú nezákonnosť a nepreskúmateľnosť napadnutých rozhodnutí;
- prvostupňovému orgánu vytkol, že nedodrжал preferenčnú zásadu zmierneného vybavenia veci upravenú v § 3 ods. 4 veta druhá Správneho poriadku, ktorá predpokladá, aby prvostupňový správny orgán v záujme splnenia povinnosti, i keď uloženej výzvou z predchádzajúceho správneho konania, vyzval žalobcu na dobrovoľné splnenie povinnosti v lehote, ktorú mu za tým účelom určí, a to pod následkom začatia nového správneho konania. Podľa názoru správneho súdu, správne konanie malo byť začaté až dňom nasledujúcim po márnom uplynutí lehoty na dobrovoľné splnenie povinnosti spočívajúcej v predložení znaleckých denníkov na základe novej výzvy, a nie dňom 23.02.2015, ako postupoval prvostupňový orgán;
- mal za to, že podanie žalobcu označené ako „Návrh na prerušenie konania“, doručené dňa 12.03.2015 možno podľa obsahu považovať skôr za žiadosť o predĺženie lehoty na vyjadrenie k začatiu konania a námietku zaujatosti voči označenému zamestnancovi v kontexte s vyjadreniami žalobcu v predchádzajúcom konaní vedenom voči žalobcovi;
- poukázal na asistenčnú a poučovaciu povinnosť správneho orgánu (§ 2, § 3 ods. 2 a § 19 ods. 2 a 3 SP) - povinnosť upozorniť na nedostatky podania a pomôcť ich odstrániť. Z obsahu podania vyplýva žalobcova nespokojnosť s poskytnutou 10 dňovou lehotou na vyjadrenie, ktorú považoval za neprímerane krátku aj vzhľadom na jeho v tom čase pracovnú zaťaženosť, ktorá mu bránila sa k upovedomeniu o začatí konania v určenej lehote vyjadriť. Správny súd mal v súvislosti s podaním žalobcu zo dňa 12.03.2015 (ktorým žalobca reagoval na výzvu prvostupňového orgánu o podanie vyjadrenia k začatiu správneho konania) za to, že napriek jeho označeniu (návrh na prerušenie konania), bolo povinnosťou správneho orgánu vyzvať žalobcu, aby označil, čoho presne sa týmto podaním domáha, a teda, či skutočne žiada konanie prerušiť a na akú dobu, alebo žiada len predĺženie lehoty pre účely vyjadrenia sa k začatiu správneho konania. Prvostupňový správny orgán ale takto nepostupoval a len formalisticky bez ďalších zisťovaní dňa 19.05.2015 návrh na prerušenie konania zamietol. Rovnako mal správny orgán postupovať k tomuto podaniu aj v rozsahu výhrad k osobe konajúceho zamestnanca ministerstva P.. L. a vyzvať žalobcu, aby uviedol, či týmto podaním má na mysli vznesenie námietky zaujatosti, alebo sa jedná len o jeho postoj k postupu v konaní. Zároveň mal žalobcu poučiť, aké obsahové náležitosti má námietka zaujatosti obsahovať, pričom mal zvoliť formu poučenia odpovedajúcu okolnostiam osoby žalobcu a konaniu samotnému. Správny orgán ale takto nepostupoval, bez ďalšieho konanie neprerušil a výhradám voči zamestnancovi P.. L. nevenoval žiadnu pozornosť;
- správny súd sa nestotožnil s argumentáciou žalovaného uvedenou v rozhodnutí o rozklade k podanej námietke zaujatosti voči P.. L. a F.. A., podľa ktorej žalovaný o námietke zaujatosti už formálne nerozhodoval, keďže ju žalobca vzniesol až v rozkladnom konaní, a teda až po vydaní prvostupňového rozhodnutia. Podľa názoru správneho súdu mal žalovaný vo svojom rozhodnutí o rozklade, z dôvodu právnej istoty a aj s ohľadom na opakované výhrady vznesené žalobcom pred vydaním prvostupňového rozhodnutia, venovať námietke zo dňa 19.08.2015 náležitú pozornosť a posúdiť, príp. aj rozhodnúť, či namietaní zamestnanci sa môžu naďalej podieľať na rozhodovacej činnosti a k tomu smerujúcich úkonoch konajúceho orgánu. Správny súd dospel k presvedčeniu, že bolo potrebné posúdiť, či povaha a stupeň tvrdení žalobcu vo vzájomných súvislostiach sú takej intenzity, že prezrádzajú/neprezrádzajú nedostatok nestrannosti namietaného zamestnanca;
- prvostupňovému orgánu vytkol, že si nesplnil povinnosť umožniť účastníkovi konania, aby sa vyjadril k podkladom pre rozhodnutie. O to závažnejšie sa toto pochybenie správneho orgánu správneho súdu javilo v spojení so skutočnosťou, že vo veci nebolo nariadené ústne pojednávanie, keďže uvedený nedostatok nemôže byť zhojený ani tým, že žalobca sa na výzvu správneho orgánu nevyjadril k doručenému stanovisku Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre;

- s námietkou žalobcu, že žalovaný konal vo veci, i keď tomuto konaniu bránila prekážka res iudicata (tzv. prekážka veci právoplatne rozhodnutej) založenej skoršími rozhodnutiami (prvostupňové rozhodnutie zo dňa 15.08.2014 a druhostupňové rozhodnutie zo dňa 05.11.2014), ktorými bol žalobca právoplatne uznaný zo spáchania iného správneho deliktu spočívajúceho v nepredložení znaleckého denníka obsahujúceho úkony vykonané v kalendárnych rokoch 2006 až 2013, sa správny súd nestotožnil. V tejto súvislosti poukázal na skutočnosť, že skoršími rozhodnutiami, ktorými bolo zavŕšené predchádzajúce správne konanie, bol žalobca uznaný vinným a bola mu uložená sankcia (po zmene rozkladového rozhodnutia) - peňažná pokuta 1.000,- eur a zákaz výkonu činnosti po dobu 10-tich mesiacov za nepredloženie znaleckého denníka za obdobie od 06.03.2014 do 14.08.2014. Vecnú správnosť a zákonnosť týchto rozhodnutí potvrdil v preskúmvacom konaní Krajský súd v Bratislave rozsudkom č. k. 1S/5/2015-87 zo dňa 08.10.2015 v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Sžo/296/2015 zo dňa 28.06.2017. V predmetnom súdnom konaní (vedenom pod sp. zn. 5S/65/2019 a pôvodne pod sp. zn. 5S/1/2016) správny súd preskúmava rozhodnutia vydané pre nesplnenie povinnosti predložiť znalecký denník v období od 15.08.2015 (správne má byť 2014 - pozn. kasačného súdu) do 28.07.2015. Podotkol, že v danom prípade sa jedná o iné obdobie nečinnosti žalobcu, než bolo sankcionované v skoršom správnom konaní, t. j. obdobie od 15.08.2015 (správne má byť 2014 - pozn. kasačného súdu) do 28.07.2015 oproti skoršie sankcionovanému obdobiu od 06.03.2014 do 14.08.2014;

- správny súd sa nestotožnil ani s námietkou premlčania trestnej zodpovednosti, ktorú žalobca v žalobe uplatnil. K poukázanej primeranej aplikácii zákona o priestupkoch (§ 20 ods. 1 zákona č. 372/1990 Zb.), kde je upravená lehota na zánik priestupkovej zodpovednosti 2 roky, správny súd odkazuje na vecnú argumentáciu Najvyššieho súdu SR vyjadrenú v rozsudku sp. zn. 7Sžo/296/2015 zo dňa 28.06.2017 (ods. 1 a 2 na strane 10 a ods. 1 a 2 na strane 11), s ktorou sa správny súd plne stotožnil. Správny súd ale súhlasil so žalobcom v tom, že na daný prípad, pri absencii úpravy premlčania v zákone č. 382/2004 Z. z., bolo potrebné analogicky aplikovať ust. § 87 ods. 1 písm. e/ Tr. zák., na ktorý odkázal v žalobe žalobca, a podľa ktorého trestnosť zaniká uplynutím doby 3 roky pri ostatných prečinoch. Omeškanie, do ktorého sa dostal žalobca s predložením znaleckého denníka, plynie od dňa nasledujúceho po uplynutí lehoty 10 dní v zmysle výzvy zo dňa 19.02.2014, tzn. odo dňa 06.03.2014. Ak teda prvostupňový správny orgán vydal rozhodnutie Č. 28386/2015/15 dňa 29. júla 2015, v uvedenom čase lehota na vyvodenie zodpovednosti za tento iný správny delikt neuplynula;

- k námietke žalobcu, že správne orgány mali vo veci nariadiť ústne pojednávanie, správny súd uviedol, že orgány verejnej správy mali riadne preukázané porušenie príslušných ustanovení zákona č. 382/2004 Z. z., a preto v danej veci nevyvstala potreba objasniť vec na ústnom pojednávaní. Ak vo veci konajúce orgány zvolili písomnú formu správneho konania, postupovali v súlade s príslušnými ustanoveniami Správneho poriadku;

- správny súd nemal pochybnosti o tom, že žalobca si povinnosť predložiť znalecký denník v stanovenej lehote riadne a včas nesplnil. Podľa správneho súdu toto bolo preukázané aj bez potreby nariadenia ústneho pojednávania, pretože preukázateľne žalobca bol v omeškaní s predložením znaleckého denníka do 07.10.2015 a tiež si nesplnil povinnosti konštatované pod bodom a), b) c) rozšírenia obvinenia zo dňa 29.06.2015;

- správny súd sa stotožnil s námietkami nepreskúmateľnosti rozhodnutí, pretože v odôvodnení rozhodnutia absentuje jasné a dostatočne určité vymedzenie rozsahu právomoci a konkrétnych úkonov znalca, ktoré sú sankciou zákazu výkonu činnosti znalca postihnuté. Z rozhodnutia žalovaného nevyplýva jasné a presné vymedzenie, čo je samotná znalecká činnosť a čo sú iné s ňou súvisiace úkony znalca s ich subsumáciou pod príslušné ustanovenia zákona. Ak žalobca v rozklade namietal, že splneniu povinnosti predložiť znalecký denník mu bránila právoplatne uložená sankcia - zákaz výkonu činnosti, potom bolo povinnosťou žalovaného, aby dostatočne zrozumiteľne ozrejmil, na ktoré činnosti sa zákaz vzťahuje a čo je možné legitímne i naďalej napriek zákazu od znalca požadovať. Rovnako bolo povinnosťou nielen uviesť, ale aj zákonným ustanovením podložiť a toto vyložiť, po akú dobu je znalec povinný znalecký denník archivovať a prečo nie je možné pri absencii úpravy v ZakZPT aplikovať všeobecné právne predpisy upravujúce archivovanie v štátnej správe. Žalovaný týmto námietkam uplatneným v rozklade nevenoval dostatočnú pozornosť, a preto rozhodnutie žalovaného nezodpovedá požiadavkám preskúmateľnosti čo do dostatku dôvodov a zrozumiteľnosti;

- správny súd uznal materiálny základ žalobou napadnutých rozhodnutí a považoval ho za preukázaný. Odkazujúc na bod a) rozšírenia obvinenia zo dňa 29.06.2015 a bod 2. a) výrokovvej časti rozhodnutia

Č. 28 386/2015/15 zo dňa 29.07.2015 správny súd akceptoval argumentáciu žalovaného, že skutková podstata správneho deliktu v bode 2. a) nespočíva v nepredložení konkrétneho listu vlastníctva, ale akejkol'vek listiny vypovedajúcej o rozlohe posudzovaného ovocného sadu (340 ha). Argumentácia žalobcu tak podľa správneho súdu nijako nemohla zvrátiť záver konajúcich orgánov, že žalobca si povinnosť predložiť listinu vymedzenú v bode a) rozšírenia obvinenia nespĺnil;

- k ostatným žalobným vecným námietkam sa správny súd nevyjadril s odôvodnením, že vydané rozhodnutia zrušil pre nepreskúmateľnosť spôsobenú nezrozumiteľnosťou a nedostatočným odôvodnením;

- prvostupňovému orgánu uložil povinnosť predložiť vec žalovanému na posúdenie námietky zaujatosti vznesenej žalobcom najneskôr dňa 19.08.2015 voči zamestnancovi JUDr. Dankovičovi a následne po jej posúdení a prípadne i rozhodnutí vo veci samej opätovne rozhodnúť, a v novom rozhodnutí riadne a dostatočne preskúmateľne sa vysporiadať so všetkými námietkami vznesenými žalobcom v správnom i súdnom preskúmovacom konaní.

III.

Konanie pred kasačným súdom

14. Proti napadnutému rozsudku krajského súdu podal žalovaný (ďalej aj „sťažovateľ“) v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť, a to z dôvodov, že správny súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 440 ods. 1 písm. f/ SSP), rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ SSP) a nerešpektoval záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti (§ 440 ods. 1 písm. i/ SSP). Kasačnému súdu navrhol, aby napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

15. V rámci vymedzených kasačných dôvodov uviedol najmä tieto sťažnostné body:

- k nedodržaniu preferenčnej zásady zmierneho vybavenia veci poukázal na § 3 ods. 4 SP, zásadu legality a najmä na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Asan/8/2019 zo dňa 26.05.2021. Súčasne podotkol, že výzva na dobrovoľné splnenie povinnosti by nebola v tomto prípade efektívnym procesným úkonom a bola by v rozpore so zásadou rýchlosti a hospodárnosti konania, keďže žalobca v priebehu správneho konania denník nepredložil;

- vyzývanie žalobcu na to, aby uviedol, či návrhom na prerušenie konania nemienil podať aj návrh na vylúčenie zamestnancov žalovaného resp. poučovanie žalobcu o obsahových náležitostiach námietky zaujatosti by bolo neúčelným procesným postupom;

- rozporoval, že žalobca vzniesol námietku zaujatosti resp. návrh na vylúčenie o. i. E. A. a P. L. v rozklade. Tvrdil, že toto bolo obsahom až inej písomnosti, a to doplnenia rozkladu tzn. v čase, keby bol spisový materiál predložený druhostupňovému správneému orgánu;

- namietal, že krajský súd žiadnym spôsobom nerozvinul úvahu v tom smere, z akého dôvodu nestačí vysporiadať sa s námietkou zaujatosti v rámci meritórneho rozhodnutia druhostupňového správneho konania. Správny súd v zrušujúcom rozsudku taktiež neuviedol, že preskúmané správne rozhodnutia sú vecne nesprávne, prípadne, že E. A. alebo P. L. boli zaujatí. Poukazujúc na rozhodnutia Najvyššieho správneho súdu Českej republiky (9As 70/2019 zo dňa 04.07.2019 a 9As 121/2014 zo dňa 20.11.2014) sťažovateľ tvrdil, že zrušenie rozhodnutia vydaného nezaujatou osobou len preto, že o námietke zaujatosti nebolo vydané právoplatné rozhodnutie, je formalizmom;

- nesúhlasil s názorom krajského súdu o porušení zásady aktívnej súčinnosti s účastníkmi konania zo strany sťažovateľa. Zastávajúc názor, že žalobcovi umožnil vyjadriť sa ku všetkým podkladom pre rozhodnutie, sťažovateľ namietal, že krajský súd neuviedol, k akému konkrétnemu podkladu sťažovateľ nedal žalobcovi možnosť sa vyjadriť;

- poukazujúc na viazanosť správneho súdu rozsahom a dôvodmi žaloby sťažovateľ zastával názor, že žalobca v žalobe nenamietal nepreskúmateľnosť správnych rozhodnutí tak, ako to uvádza v dôvodoch napadnutého rozsudku krajský súd. Žalobca napáda právne závery sťažovateľa, pretože výsledok správneho konania nezodpovedá jeho predstave. Sťažovateľ tvrdil, že nie je pravdou, že žalobca namietal nepreskúmateľnosť správnych rozhodnutí z dôvodu nedostatočného odôvodnenia, pokiaľ ide o vylúčenie E. A. a P. L.. Podľa sťažovateľa žalobca nenamietal ani nepreskúmateľnosť správnych

rozhodnutí z dôvodu nevysporiadania sa s námietkou žalobcu spočívajúcou v tej okolnosti, že sťažovateľ mal pri rozhodovaní o uložení sankcie zohľadniť predchádzajúce potrestanie;

- pokiaľ ide o námietku doby archivácie, sťažovateľ mal za to, že s touto námietkou sa v druhostupňovom rozhodnutí riadne vysporiadal. Rovnaký názor zastával, aj pokiaľ ide o výhradu krajského súdu, že v druhostupňovom rozhodnutí sťažovateľ neuviedol, na aké úkony žalobcu resp. právomoci sťažovateľa sa zákaz výkonu znaleckej činnosti vzťahuje. Obdobne mal za to, že dostatočne a zrozumiteľne sa vysporiadal aj s námietkou zaujatosti smerujúcou voči E. A. a P. L. v rámci druhostupňového rozhodnutia;

- podotkol, že zákon č. 382/2004 Z. z. účinný v čase rozhodovania o správnych deliktach žalobcu upravoval preklúziu resp. zánik trestnosti za spáchanie iného správneho deliktu, konkrétne v ust. § 27 ods. 7. Zánik trestnosti za spáchanie iného správneho deliktu je niečo iné ako doba uchovávanía denníka. Ak by zákonodarca mal záujem upraviť dobu archivácie denníka, tak by to urobil, rovnako ako pri povinnosti uchovávať znalecký posudok. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 681/2017-15 zo dňa 07.11.2017;

- ďalej namietal, že krajský súd sa v poradí druhom rozsudku v prevažnej miere zameral na skutočnosti, ktoré v predchádzajúcom konaní nepovažoval za nezákonné.

16. Žalobca vo vyjadreniach ku kasačnej sťažnosti sťažovateľa zotrval na svojich tvrdeniach prezentovaných už v priebehu administratívneho konania, konania pred správnym súdom ako aj predchádzajúceho konania pred Najvyšším súdom SR. Navrhol, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietol. Zároveň sa domáhal odloženia vykonateľnosti resp. priznania odkladného účinku vo vzťahu k sťažovateľom podanej kasačnej sťažnosti. Tvrdiac, že kasačná sťažnosť sťažovateľa je zavádzajúca a účelová, namietal, že v nej absentuje konkretizácia sťažovateľom uplatnených kasačných dôvodov. Prízvukoval nepriateľský postoj zaujatých zamestnancov žalovaného a osobnú nevraživosť voči jeho osobe vychádzajúcu zo žalobcovho poukazu na nedostatky v podzákonných normách a inštrukciách pre znalcov zo strany znaleckého odboru Ministerstva spravodlivosti SR. Žalobca zastával názor, že žalovaný koná nezákonne a nezodpovedne, porušuje právo Európskej únie, Ústavu SR, zákony SR (osobitne § 3 ods. 5 SP), zásadu ne bis in idem ako i zásadu in dubio pro reo a obchádza rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva, v zmysle ktorých administratívne trestanie sa má riadiť trestnoprávnymi kódexami. Žalovanému vytýkal, že svojím postupom uskutočňuje právny exces, keďže koná nad rámec zákona podzákonnou právnou normou - vyhláškou odporujúcou zákonu. Tento právny exces vytýkal i správnym súdom. Zdôrazňoval, že rešpektuje zákonné právo žalovaného žiadať znalecké denníky v lehote 3 rokov späť, ale nie 8 rokov späť. V tejto súvislosti poukázal na znenie § 27 ods. 7 zákona č. 382/2004 Z. z. v znení platnom v rokoch 2014 a 2015, kedy rozhodoval žalovaný, tzn. na prekluzívnu 3 ročnú lehotu. Zotrval na názore, že na základe výzvy žalovaného zo dňa 19.02.2014 nemal čo poslať za roky 2006-2010, nakoľko archiváciu realizoval len 3 roky, a potom realizoval skartáciu. Skonštatoval, že žalovaný ho potrestal najprisnejšou sankciou na základe § 23 ods. 1 vyhlášky č. 490/2004 Z. z., ktorá odporuje § 27 ods. 7 zákona č. 382/2004 Z. z.

IV.

Právny názor kasačného súdu

17. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (ďalej aj „Najvyšší správny súd SR“) konajúci ako kasačný súd (ďalej aj „kasačný súd“) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu v medziach sťažnostných bodov [§ 438 ods. 2, § 445 ods. 1 písm. c), ods. 2 SSP], pričom po zistení, že kasačná sťažnosť bola podaná oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 442 ods. 1, § 443 ods. 2 SSP) a že ide o rozhodnutie, proti ktorému je kasačná sťažnosť prípustná (§ 439 ods. 1 SSP), vo veci v zmysle § 455 SSP nenariadil pojednávanie, keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho správneho súdu SR www.nssud.sk podľa § 137 ods. 4 SSP v spojení s § 452 ods. 1 SSP a po neverejnej porade senátu jednomyselne dospel k záveru, že kasačná sťažnosť sťažovateľa je nedôvodná.

18. Podľa § 3 ods. 2 Správneho poriadku: „Správne orgány sú povinné postupovať v konaní v úzkej súčinnosti s účastníkmi konania, zúčastnenými osobami a inými osobami, ktorých sa konanie týka, a

dat' im vždy príležitosť, aby mohli svoje práva a záujmy účinne obhajovať, najmä sa vyjadriť k podkladu rozhodnutia, a uplatniť svoje návrhy. Účastníkom konania, zúčastneným osobám a iným osobám, ktorých sa konanie týka, musia správne orgány poskytovať pomoc a poučenia, aby pre neznalosť právnych predpisov neutrpeli v konaní ujmu.“

19. Podľa § 19 ods. 2 prvá a druhá veta Správneho poriadku: „Podanie sa posudzuje podľa jeho obsahu. Z podania musí byť zrejmé, kto ho podáva, akej veci sa týka a čo sa navrhuje.“

20. Podľa § 19 ods. 3 Správneho poriadku: „Pokiaľ podanie nemá predpísané náležitosti, správny orgán pomôže účastníkovi konania nedostatky odstrániť, prípadne ho vyzve, aby ich v určenej lehote odstránil; súčasne ho poučí, že inak konanie zastaví.“

21. Podľa § 9 ods. 1 Správneho poriadku: „Zamestnanec správneho orgánu je vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom na jeho pomer k veci, k účastníkom konania alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosť o jeho nepredpojatosti.“

22. Podľa § 10 Správneho poriadku: „Účastník konania oznámi správne orgánu skutočnosti nasvedčujúce vylúčenie zamestnanca správneho orgánu (§ 9), len čo sa o nich dozvie.“

23. Podľa § 11 ods. 2 Správneho poriadku: „Predpojatý zamestnanec správneho orgánu urobí iba také úkony, ktoré nepripúšťajú odklad.“

24. Podľa § 12 ods. 1 Správneho poriadku: „O tom, či je zamestnanec správneho orgánu z konania vylúčený, rozhoduje orgán, ktorému boli dôvody vylúčenia oznámené (§ 11 ods. 1); ak sa rozhodlo, že zamestnanec správneho orgánu je vylúčený, urobí tento orgán opatrenie na zabezpečenie riadneho uskutočnenia ďalšieho konania.“

25. Predmetom kasačnej sťažnosti bol rozsudok krajského súdu, ktorým podľa § 191 ods. 1 písm. d) a g) SSP v spojení s § 191 ods. 3 písm. a) a § 191 ods. 6 SSP zrušil rozhodnutie žalovaného v spojení s prvostupňovým rozhodnutím správneho orgánu a vec vrátil orgánu verejnej správy prvého stupňa na ďalšie konanie. Najvyšší správny súd SR ako kasačný súd v medziach kasačnej sťažnosti primárne preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci kasačného konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného, ako aj rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu a konania týmito rozhodnutiami predchádzajúce, najmä z toho pohľadu, či kasačné námietky sťažovateľa sú spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku krajského súdu.

26. Kasačnú námietku sťažovateľa o nedostatku riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia vyhodnotil kasačný súd ako nedôvodnú. Kasačný súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia dospel k záveru, že krajský súd sa posudzovanou vecou dôsledne zaoberal a skutkové a právne závery, na ktorých založil svoje rozhodnutie, aj náležite odôvodnil. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku pre kasačný súd jasne vyplynulo, že krajský súd v administratívnom konaní identifikoval procesné vady, ktoré detailne popísal, a ktoré aj podľa kasačného súdu odôvodňovali zrušenie napadnutých rozhodnutí a vrátenie veci na ďalšie konanie prvostupňovému správne orgánu.

27. V tejto súvislosti dáva kasačný súd do pozornosti, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho konania a jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Judikatúra tohto súdu síce nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). Kasačný súd zastáva názor, že krajský súd náležite a riadne odôvodnil, ktoré skutočnosti predstavujú v danom prípade porušenie ustanovení o konaní pred orgánom verejnej správy, ktoré mohlo mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia vo veci samej a pre ktoré bolo potrebné preskúmané rozhodnutie žalovaného v spojení s prvostupňovým rozhodnutím správneho orgánu zrušiť.

28. Kasačný súd sa nestotožnil s názorom žalovaného, že vyzývanie žalobcu na to, aby uviedol, či návrhom na prerušenie konania nemienil podať návrh na predĺženie lehoty na vyjadrenie a návrh na vylúčenie zamestnancov žalovaného resp. poučovanie žalobcu o obsahových náležitostiach námietky zaujatosti by bolo neúčelným procesným postupom. Orgány verejnej správy v rámci výkonu svojej pôsobnosti v oblasti verejnej správy nemôžu pri posudzovaní obsahu podaní vo veci samej vychádzať z domniek, čo malo, resp. mohlo byť cieľom podania (v danom prípade podľa názoru sťažovateľa oddialenie rozhodnutia vo veci samej), ale posudzovať podanie účastníka konania podľa jeho obsahu, a to bez ohľadu na spôsob označenia tohto podania. Postupovať majú tiež v úzkej súčinnosti s účastníkmi konania a majú im poskytovať poučenia o ich procesných právach a povinnostiach.

29. V nadväznosti na nesprávne obsahové vyhodnotenie a následné zamietnutie návrhu na prerušenie konania žalovaným potom krajský súd formuloval aj záver, že žalobcovi nebol poskytnutý náležitý priestor na vyjadrenie sa k podkladom rozhodnutia. Keďže žalovaný zamietol návrh žalobcu na prerušenie konania (ktorý mal byť podľa svojho obsahu zrejme návrhom na predĺženie lehoty na vyjadrenie sa k začatiu správneho konania), sťažovateľ sa mohol dôvodne domnievať, že v zameškanej lehote už nemôže podať vyjadrenie, čím mohlo dôjsť aj k zmareniu alebo minimálne sťaženiu uplatnenia jeho práva na vyjadrenie sa k podkladom rozhodnutia. Uvedené platí o to viac, že vo veci nebolo nariadené ústne pojednávanie. Samo o sebe nenariadenie ústneho pojednávania nepredstavuje porušenie procesných práv účastníka konania. So zohľadnením konkrétnych okolností prejednávanej veci (podania účastníka boli obsahovo nejednoznačné, a teda ústne pojednávanie by prispelo k odstráneniu rozporov, za vinu sa účastníkovi kládli viaceré skutky, ktoré vyústili až do uloženia najprísnejšej sankcie - vyčiarknutia zo zoznamu znalcov), si podľa kasačného súdu, odchyľne od záveru krajského súdu, povaha veci vyžadovala, aby bolo správnym orgánom nariadené ústne pojednávanie (§ 21 Správneho poriadku).

30. Argumentáciu sťažovateľa prezentovanú v kasačnej sťažnosti spočívajúcu v tom, že zrušenie rozhodnutia vydaného nezaujatou osobou len preto, že o námietke zaujatosti nebolo vydané právoplatné rozhodnutie, je formalizmom, vyhodnotil kasačný súd ako nedôvodnú. Napriek opakovaným výhradám žalobcu o participácii namietaných zamestnancov na úkonoch v administratívnom konaní, žalovaný neprijal žiadne rozumné opatrenia, ktoré bolo možné od neho očakávať a nezabránil tak účasti na ďalších procesných úkonoch týchto osôb do okamihu, kým by v objektívnej rovine bolo preverené a rozhodnuté, či reálne neexistujú okolnosti, ktoré by mohli viesť k pochybnostiam, že namietaný zamestnanec žalovaného disponuje k veci alebo k účastníkovi konania určitým vzťahom. V tomto smere sa kasačný súd plne stotožňuje s názorom krajského súdu, že z dôvodu právnej istoty a aj s ohľadom na výhrady vznesené žalobcom pred vydaním prvostupňového rozhodnutia, bolo potrebné venovať námietkam žalobcu náležitú pozornosť a posúdiť, či povaha a stupeň tvrdení žalobcu vo vzájomných súvislostiach sú takej intenzity, že prezrádzajú/neprezrádzajú nedostatok nestrannosti namietaného zamestnanca žalovaného.

31. Obdobne ako krajský súd, i kasačný súd považoval za podstatnú vadu, ktorá jednoznačne odôvodňuje zrušenie rozhodnutia orgánu verejnej správy, skutočnosť nedostatočného a nenáležitého zaobrerania sa námietkou zaujatosti voči zamestnancom orgánu verejnej správy konajúcim vo veci. Žalobca už v návrhu na prerušenie konania adresovanom riaditeľovi odboru E. A. výslovne uviedol, aby sa mu tento prestal mstiť a perzekvovať ho za konkrétne kritické vystúpenie žalobcu voči jeho osobe na pôde Stavebnej fakulty v Košiciach pred troch rokov. Kasačný súd má z obsahu tohto podania za to, že sťažovateľ týmto mienil uplatniť námietku zaujatosti (z obsahu je zrejme, kto ho podáva a voči ktorému zamestnancovi smeruje a vyplýva z neho aj konkrétny popis skutočností, ktoré nasvedčujú vylúčenie zamestnanca). Povinnosťou správneho orgánu bolo na toto podanie reflektovať, vyzvať na jeho prípadné doplnenie a zaoberať sa ním predpísaným zákonným postupom. Správny orgán ho však nechal úplne bez povšimnutia a konkrétny zamestnanec vo veci ďalej konal. Tým orgán verejnej správy zaťažil svoju rozhodovaciu činnosť podstatnou procesnou vadou, ktorú nie je možné postupom zvoleným žalovaným konvalidovať, a to najmä ak aj samotné rozhodnutie o rozklade obsahuje len všeobecné vysporiadanie sa s námietkou zaujatosti bez reflektovania konkrétnych skutočností namietaných žalobcom. V rozhodnutí žalovaného bolo totiž uvedené, že žalobcove

tvrdenia poukazujúce na zaujatosť namietaných zamestnancov boli len akýmsi odborným diskurzom, resp. že spočívali v samotnom postupe namietaných zamestnancov. Podľa kasačného súdu však žalobca prezentoval celkom konkrétne tvrdenie, o ktorom bolo potrebné rozhodnúť, či vzbudzuje dôvodnú pochybnosť, že namietaný zamestnanec je voči osobe žalobcu zaujatý práve z dôvodu, že žalobca verejne kritizoval jeho osobu a činnosť. S týmto konkrétnym tvrdením sa žalovaný v rozhodnutí o rozklade vôbec nevysporiadal.

32. Účastníci konania majú právo na to, aby v ich veci konali nezaujatí zamestnanci orgánu verejnej správy, čo znamená, že po vznesení námietky zaujatosti je potrebné bezodkladne rozhodnúť o jej dôvodnosti. Kasačný súd v tomto smere poukazuje na rozhodovacia prax kasačného súdu, vyjadrenú napr. v rozhodnutí Najvyššieho správneho súdu SR sp. zn. 8Sžfk/58/2020 zo dňa 27.05.2022 ako i Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Sžf/91/2015 zo dňa 24.01.2017, ktorá sa líši od praxe Najvyššieho správneho súdu ČR, na ktorú poukazoval sťažovateľ. V rozsudku sp. zn. 8Sžfk/58/2020 zo dňa 27.05.2022 Najvyšší správny súd SR uviedol, že: „(Sťažovateľ - Finančné riaditeľstvo SR“) poukazuje na výsledok následného rozhodovania o námietke zaujatosti a z toho ex tunc odvodzuje zákonnosť svojho postupu. Kasačný súd nemôže s takouto argumentáciou vysloviť súhlas. Správny súd jasne a prehľadne vo svojich záveroch odôvodnil procesné pochybenie správcu dane, keď po vznesení námietky zaujatosti bezodkladne nerozhodol o jej dôvodnosti. Tým, že svojou nečinnosťou správca dane umožnil ďalej konať takto namietaným zamestnancom, zaťažil svoju rozhodovaciu činnosť podstatnou procesnou vadou.“

33. V napadnutom rozsudku správny súd jasne a prehľadne vo svojich záveroch odôvodnil procesné pochybenie žalovaného, keď po vznesení námietky zaujatosti bezodkladne nerozhodol o jej dôvodnosti. V tejto súvislosti kasačný súd zdôrazňuje, že pokiaľ účastník konania v podaní vytýka neobjektívne, ba až šikanózne konanie zamestnancov orgánu verejnej správy, orgán verejnej správy je povinný sa takouto námietkou včasne a náležite zaoberať. Tým, že žalovaný svojou nečinnosťou umožnil namietaným zamestnancom ďalej konať a o námietke rozhodol až následne a ešte aj bez vysporiadania sa s konkrétnymi skutočnosťami poukazujúcimi na zaujatosť, zaťažil svoju rozhodovaciu činnosť podstatnou procesnou vadou.

34. Sťažovateľ s odkazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Asan/8/2019 z 26.05.2021 rozporoval názor správneho súdu o potrebe aplikácie zmierneho vybavenia veci. K tomuto sťažnostnému bodu kasačný súd uvádza, že zmier je jedným zo spôsobov ukončenia správneho konania v sporných veciach, v ktorých však vystupujú aspoň dvaja účastníci konania zastávajúci protichodné závery. Zmier je v správnom konaní možné uzavrieť len medzi účastníkmi konania a právna úprava z povahy veci nepripúšťa, aby sa zmier uzavrel so správnym orgánom. Z tohto dôvodu je táto námietka sťažovateľa dôvodná, avšak bez vplyvu na výsledok rozhodnutia kasačného súdu.

35. Rovnako sa kasačný súd stotožnil so sťažovateľom, a teda nestotožnil sa s výhradou krajského súdu, že v druhostupňovom rozhodnutí sťažovateľ neuviedol, na aké úkony žalobcu, resp. právomoci sťažovateľa sa zákaz výkonu znaleckej činnosti vzťahuje. Sťažovateľ na strane 11 druhostupňového rozhodnutia podľa kasačného súdu zrozumiteľne vysvetlil, že zákaz činnosti ako sankcia sa vzťahuje na uskutočňovanie znaleckej činnosti samotným znalcom, avšak nie na plnenie povinností znalcom voči ministerstvu v rámci výkonu jeho dohľadu, čo kasačný súd považuje za dostatočné.

36. V rámci kasačného dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. i) SSP sťažovateľ namietal, že krajský súd sa v poradí druhom rozsudku v prevažnej miere zamerl na skutočnosti, ktoré v predchádzajúcom konaní nepovažoval za nezákonné. Uvedené je síce povšimnutiahodné a neštandardné, avšak nezakladá naplnenie kasačného dôvodu nerešpektovania právne záväzného názoru kasačného súdu vysloveného v danej veci. Najvyšší súd SR totiž zrušil v poradí prvý rozsudok krajského súdu z dôvodu, že (i) jeho odôvodnenie nemožno považovať za presvedčivé a že (ii) krajský súd svojím postupom porušil právo žalobcu na spravodlivý proces, tzn. čisto z procesných dôvodov bez meritórneho preskúmania veci samej, a teda aj bez vyslovenia záväzného právneho názoru vo veci samej. Najvyšší súd SR uložil krajskému súdu vec opätovne prejednať v medziach podanej správnej žaloby a následne rozhodnúť, a nové rozhodnutie vo veci náležite a presvedčivo odôvodniť, čo krajský súd aj vykonal.

37. Kasačný súd ďalej považuje za potrebné pre úplnosť uviesť, že v súdnej veci ide o konanie o správnej žalobe vo veciach správneho trestania. Konanie vo veciach správneho trestania je upravené v § 194 až 197 SSP. Správny súd nie je vo veciach správneho trestania viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby v prípadoch podľa § 195 písm. a) až e) SSP. Kasačný súd dodáva, že správny súd vychádza zo skutkového stavu zisteného orgánom verejnej správy, môže doplniť dokazovanie vykonané orgánom verejnej správy, a to aj na návrh účastníka konania, ktorým však nie je viazaný.

38. Kasačný súd sa nestotožňuje s názorom sťažovateľa, že krajský súd mal prekročiť medze svojej prieskumnej právomoci z dôvodu, že žalobca v žalobe nenamietal nepreskúmateľnosť rozhodnutí vo vzťahu k vysporiadaniu sa s námietkou zaujatosti a vo vzťahu k zohľadneniu predchádzajúcej sankcie v ukladanej sankcii. Z obsahu podanej žaloby vyplýva, že žalobca namietal právne závery a skutkové zistenia sťažovateľa, ako i zmätočnosť správnych rozhodnutí a nevysporiadanie sa so zásadnými argumentami uvedenými v rozklade. Na zohľadnenie predchádzajúcej sankcie môže správny súd prihliadať ako na zásadu ukladania sankcií, a teda ako na trestnoprávnu zásadu aj vtedy, ak túto námietku žalobca neuplatnil (§ 195 písm. d) SSP). Zaujatosť zamestnancov žalobca namietal tak v žalobe ako aj v rozklade a doplnení rozkladu, pričom v žalobe tiež namietal nedostatočné vysporiadanie sa s argumentami uvedenými v rozklade, vrátane námietky zaujatosti.

39. V prípadoch, kedy krajský súd nie je viazaný žalobnými bodmi, nie je ani kasačný súd viazaný kasačnými bodmi (§ 195, § 453 ods. 2 SSP). Z tohto dôvodu považuje kasačný súd za potrebné vyjadriť sa aj k námietke premlčania a námietke res iudicata, ktoré žalobca uplatňoval v administratívnom i súdnom konaní. Kasačný súd pripomína, že žalobca už bol právoplatne potrestaný za nepredloženie znaleckého denníka, ktorý mal obsahovať údaje za obdobie rokov 2006 - 2013, a to v čase od 06.03.2014 do 14.08.2014. Keďže žalobca nepredložil znalecký denník ani v čase od 15.08.2014 do 23.02.2015, bolo voči nemu začaté ďalšie správne konanie a uložená ďalšia sankcia s tým, že (i) spáchaný delikt sa viaže k inému časovému úseku a z tohto dôvodu rozhodnutie o predchádzajúcom potrestaní nepredstavuje prekážku res iudicata a s tým, že (ii) znalec má povinnosť viesť a predkladať denník počas celého obdobia, po ktoré mu svedčí status znalca, a teda prekluzívna/premlčacia doba sa neuplatní, resp. že premlčacia/prekluzívna doba troch rokov plynie od výzvy žalovaného na predloženie denníka, ako uviedol krajský súd (čo by znamenalo, že premlčacia doba „obživne“ zakaždým, keď žalovaný zašle znalcovi novú výzvu). Pri tejto argumentácii by však mohol žalovaný opakovane až cyklicky sankcionovať znalcov počas celého obdobia, po ktoré sú zapísaní v zozname znalcov. Príkladom, ak znalec buď nevedol (úmyselne alebo z nebanlivosti) znalecký denník za obdobie začiatku svojej znaleckej činnosti alebo ak došlo k strate, poškodeniu či odcudzeniu znaleckého denníka (aj bez zavinenia znalca, napríklad v dôsledku mimoriadnej udalosti), znalec logicky nebude objektívne schopný splniť svoju povinnosť poskytnutia súčinnosti a predloženia znaleckého denníka žalovanému. Následne by pri akceptácii vyššie uvedenej argumentácie mohol čeliť ukladaniu opakovanej finančnej pokuty alebo hrozbe jej ukladania zo strany žalovaného (napríklad v polročných intervaloch, ako tomu bolo v prejednávanej veci), a to počas celej svojej ďalšej (aj desaťročia trvajúcej) znaleckej činnosti. Ak znalec objektívne nie je schopný znalecký denník predložiť, nie je podľa kasačného súdu v podmienkach právneho štátu ústavne udržateľný taký výklad a aplikácia právnych predpisov zo strany žalovaného, ktorá spočíva v opakovanom vyvodzovaní zodpovednosti za správny delikt nepredkladania denníka. Nepremlčateľné sú podľa Trestného zákona len najzávažnejšie trestné činy proti mieru a ľudskosti či trestné činy vojnové, ktorých spoločenskú nebezpečnosť nie je možné ani zďaleka porovnávať so spoločenskou nebezpečnosťou iného správneho deliktu neposkytnutia súčinnosti ministerstvu znalcom spočívajúcom v nepredložení znaleckého denníka. Úlohou žalovaného bude preto v ďalšom konaní riadne zistiť skutkový stav, teda zistiť, v čom spočíval dôvod opakovaného nepredloženia znaleckého denníka a s týmito skutočnosťami sa vysporiadať vo vydanom rozhodnutí. Ak totiž znalec objektívne nemôže splniť povinnosť opakovane predložiť žalovanému znalecký denník, potom bude dôvodné potrestať znalca jednorazovo za také konanie, ktorého sa dopustil, a to po hmotnoprávnej stránke (napr. za porušenie povinnosti vedenia denníka, ktoré by konzumovalo delikt nepredloženia denníka) tak, aby sa za takýmto konaním urobila „hrubá čiara“ a pre znalca sa nastolil stav právnej istoty, že za de facto rovnaké konanie nebude potrestaný znovu. Hoci formálne sa totiž každý ďalší delikt nepredloženia

denníka môže ohraničiť iným časovým obdobím, počas ktorého znalec denník nepredloží, vo svojej podstate bude znalca „trestať“ za jedno a to isté konanie (napr. nevedenie denníka od počiatku, alebo následnú skartáciu denníka), za ktoré by mal byť znalec potrestaný raz a navždy (ne bis in idem). Kasačný súd v tejto súvislosti preto nepovažuje skutkový stav zistený žalovaným za dostatočný a v administratívnych rozhodnutiach, v ktorých išlo už o takéto opakované sankcionovanie znalca, chýba zmienka o vysporiadaní sa s vyššie uvedenými skutočnosťami, a to aj s ohľadom na neposkytnutie riadnej možnosti žalobcovi vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia a na nenariadenie ústneho pojednávania. Žalobca v súdnom konaní uvádzal tvrdenia o skartovaní denníkov po troch rokoch (obdobné námietky uplatňoval už aj v pôvodnom konaní, v ktorom došlo k predchádzajúcemu uloženiu sankcie), preto bude úlohou žalovaného sa s týmito okolnosťami zaoberať.

40. Okrem toho, vyššie uvedené závery nemajú vplyv ani na povinnosť žalovaného, ktorú mu uložil krajský súd, vysporiadať sa s tým, prečo nemožno na povinnosť viesť znalecké denníky aplikovať všeobecné predpisy ustanovujúce dobu archivácie.

41. Podľa § 446 ods. 1 SSP: „Kasačná sťažnosť nemá odkladný účinok, ak tento zákon neustanovuje inak.“

42. Podľa § 446 ods. 2 písm. c) SSP: „Kasačná sťažnosť má odkladný účinok, ak bola podaná proti rozhodnutiu správneho súdu vo veci samej vydanému v konaní o správnej žalobe vo veciach správneho trestania.“

43. Podľa § 447 ods. 1 SSP: „Kasačný súd môže na návrh sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa uznesením priznať kasačnej sťažnosti odkladný účinok, ak by právnymi následkami napadnutého rozhodnutia správneho súdu hrozila závažná ujma a priznanie odkladného účinku nie je v rozpore s verejným záujmom.“

44. K návrhu žalobcu na priznanie odkladu vykonateľnosti kasačnej sťažnosti, ktorú však podal žalovaný - sťažovateľ, nebolo možné vyhovieť. Žalobca v petite návrhu žiadal, aby kasačný súd žalovanému nariadil vrátiť žalobcovi znalecké insígnie a obnoviť jeho zápis v zozname znalcov, na čo však kasačný súd nemá podľa zákona zverenú právomoc, a preto na podanie žalobcu ani nemohol prihliadať a reagovať naň vo výroku rozsudku. Správny súdny poriadok žalobcom prezentovaný „inštitút“ totiž nepozná. Okrem toho poukazujúc na znenie vyššie citovaných ustanovení SSP kasačný súd môže uznesením priznať kasačnej sťažnosti odkladný účinok za splnenia nasledovných podmienok: 1. podanie návrhu legitimovaným subjektom t. j. sťažovateľom resp. opomenutým sťažovateľom, 2. existencia hrozby závažnej ujmy titulom právnych následkov napadnutého rozhodnutia, 3. priznanie odkladného účinku nie je v rozpore s verejným záujmom. Žalobca v predmetnom kasačnom konaní nevystupuje v pozícii sťažovateľa ani opomenutého sťažovateľa. Navyše, v zmysle § 446 ods. 2 písm. c) SSP, keďže zo strany sťažovateľa bola podaná kasačná sťažnosť proti rozhodnutiu správneho súdu vo veci samej vydanému v konaní o správnej žalobe vo veciach správneho trestania, v predmetnej právnej veci má podaná kasačná sťažnosť odkladný účinok ex lege.

45. V nadväznosti na uvedené vyhodnotil kasačný súd námietky uvedené v kasačnej sťažnosti ako nespôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku krajského súdu. Kasačný súd sa teda stotožnil s názorom krajského súdu, že bolo potrebné zrušiť rozhodnutie žalovaného a prvostupňového správneho orgánu z dôvodu, že sú nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov ako aj z dôvodov, že došlo k podstatnému porušeniu ustanovení o konaní pred orgánom verejnej správy, ktoré mohlo mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia vo veci samej. Z uvedeného dôvodu kasačný súd kasačnú sťažnosť podľa § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol.

46. O nároku na náhradu trov kasačného konania rozhodol kasačný súd v zmysle § 467 ods. 1 v spojení s § 167 ods. 1 SSP tak, že v konaní úspešnému žalobcovi priznal voči žalovanému právo na úplnú náhradu dôvodne vynaložených trov kasačného konania s tým, že o výške náhrady trov kasačného konania bude rozhodnuté v zmysle § 175 ods. 2 SSP.

47. Senát Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky rozhodol pomerom hlasov 3:0.

Poučenie :

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok n i e j e prípustný.